

ROMÂNIA
Avocatul Poporului

Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro
Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

Domnului Veștea Adrian-Ioan, Președinte al Consiliului Județean Brașov

RECOMANDARE

Nr. 123 din 14. NOV. 2019 2019

referitoare la respectarea prevederilor art. 30 alin. (1) lit. a) și b) din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare

Avocatul Poporului s-a sesizat din oficiu după ce în presă au fost publicate mai multe articole în care era prezentată situația dificilă a unui tânăr , care a rămas fără sprijinul psihopedagogului din cadrul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Brașov, motivat de faptul că elevul a împlinit vârsta de ani.

Președintele Asociației Catharsis Brașov, doamna , declara:

"Copiii cresc, devin adulți și continuă școala, dar el, legiuitorul, cine-o fi ăla, nu știe asta. Nu știe nimic, motiv pentru care a decis ce este mai rău pentru elevii integrați în învățământul de masă. A decis, că au dreptul la asistență educațională în timpul programului școlar doar până la împlinirea vârstei de ani. Ca atare, elev nevăzător, care a împlinit ani chiar în prima zi de școală, nu mai are dreptul la asistent itinerant în timpul școlii. Motiv pentru care stă acasă, în loc să se bucure de începerea noului an școlar, așa cum se bucură toți elevii de vârsta lui".

Ulterior, în data de 19 septembrie 2019, în cadrul programului de audiențe al Biroului Teritorial Brașov, s-a prezentat doamna , mama tânărului nevăzător, , elev în clasa a XI-a la Seminarul Teologic Dumitru Stăniloae Brașov, expunând într-o petiție adresată doamnei Renate Weber, Avocatul Poporului, situația deosebită cu care se confruntă fiul domniei sale și solicitându-ne sprijin.

Astfel, prin petiția transmisă părinții tânărului ne informează că până la vârsta de ani, elevul a beneficiat permanent de sprijinul acordat de o doamnă psihopedagog din cadrul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Brașov, acest tip de sprijin permanent având ca temei legal Hotărârea Consiliului Județean Brașov nr. 122/29.09.2016, document prin care a fost aprobat un acord de parteneriat între Consiliul Județean Brașov, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Brașov, Asociația "Catharsis" Brașov, Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Brașov și Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Brașov. Conform acestui parteneriat, specialiștii Complexului "Rază de lumină" din cadrul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Brașov se obligau la: asigurarea asistării permanente a beneficiarilor, începând cu preluarea acestora din cadrul familiei, transportul la școală, asistarea în timpul cursurilor școlare, transferul la centru și acompanierea înapoi la domiciliile familiilor acestora.

Începând cu noul an școlar, 2019-2020, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Brașov a decis să retragă sprijinul acordat până în prezent, prin angajatul său, deoarece s-a apreciat că nu mai există un temei legal pentru continuarea colaborării, având în vedere faptul că, la data de septembrie 2019, a împlinit ani, iar serviciile sociale furnizate în baza Hotărârii Consiliului Județean nr. 122/29.09.2016 **vizează doar beneficiarii minori.**

Familia menționează că, în lipsa asistenței acordate de doamna psihopedagog din cadrul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Brașov, fiul lor nu va mai putea participa la activitățile școlare obligatorii, respectiv se află în situația abandonului școlar, deoarece dânsii nu își pot abandona locurile de muncă din care își asigură existența.

În vederea soluționării dosarului constituit la Biroul Teritorial Brașov, au fost întreprinse demersuri la Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Brașov, Serviciul Evaluare Complexă Persoane Adulte cu Handicap, Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Brașov și Consiliul Județean Brașov.

I. Punctul de vedere al Consiliul Județean Brașov

Prin adresa nr.17833 din 30 octombrie 2019, înregistrată la Biroul Teritorial Brașov cu nr. 763 din 4 noiembrie 2019, Consiliul Județean Brașov ne comunică următoarele:

- Consiliul Județean Brașov a solicitat Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Brașov clarificări referitoare la aspectele semnalate.

- În îndeplinirea atribuțiilor ce îi revin, de realizare a măsurilor și acțiunilor prevăzute în actele normative privind beneficiile de asistență socială și serviciile sociale, programele derulate de către Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Brașov, prin componentele sale funcționale, potrivit legislației care reglementează domeniul (Legea nr. 292/2011, Legea nr. 197/2012, Hotărârea Guvernului nr. 797/2017, Hotărârea Guvernului nr. 867/2015, Legea nr. 448/2006 republicată, Hotărârea Guvernului nr. 978/2015, etc.) și a standardelor de calitate prevăzute în Ordinul nr. 82/2019, **nu includ deplasarea zilnică a unui specialist angajat al direcției, pentru însoțirea unui beneficiar în unități ale altor instituții, pe timpul desfășurării programelor de educație formală, proprii învățământului de masă.**

- Potrivit art. 42 alin. (4) și (5) din Legea nr. 448/2006, tânărul elev are dreptul de a fi însoțit de **un asistent personal**, încadrat cu contract individual de muncă încheiat cu primăria localității de domiciliu sau reședință, însă acest drept nu se poate cumula cu indemnizația de însoțitor pentru care și-a dat acordul și de care, **în prezent, beneficiază ca urmare a exprimării opțiunii pentru unul din cele două drepturi.**

- Ca măsură de asigurare a tranziției tânărului cu handicap și de asigurare a continuității serviciilor acordate, cu respectarea legislației în vigoare, tânărului i s-a prezentat posibilitatea de a frecventa programele derulate în cadrul Centrului de zi pentru persoane adulte cu dizabilități "Casa Soarelui", din structura aceluiași complex dar care **nu pot include acest serviciu de sprijin specializat.**

II. Punctul de vedere al Serviciului Evaluare Complexă Persoane Adulte cu Handicap

Prin adresa nr. 73076 din 3 octombrie 2019, înregistrată la Biroul Teritorial Brașov cu nr. 715 din 15 octombrie 2019, Serviciul Evaluare Complexă Persoane Adulte cu Handicap ne comunică următoarele:

- Serviciul Evaluare Complexă a Persoanelor Adulte cu Handicap și Comisia de Evaluare Complexă a Persoanelor Adulte cu Handicap a parcurs procedurile legale și a

emis certificatul de încadrare în grad și tip de handicap, cu termen permanent, nemaifiind necesară revizuirea.

Conform Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, Legii asistenței sociale nr. 292/2011 și a Hotărârii Guvernului nr. 268/2007 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 448/2006, tânărul beneficiază de drepturile și accesibilitățile prevăzute de acestea. Totodată, conform încadrării, persoana în cauză poate opta pentru **acordarea indemnizației de asistent personal sau angajarea unui asistent personal** de către primăria de domiciliu, pentru satisfacerea nevoilor.

III. Punctul de vedere al Centrului Județean de Resurse și Asistență Educațională Brașov (CJRAE)

Prin adresa nr. 2382 din 2 octombrie 2019, înregistrată la Biroul Teritorial Brașov cu nr. 669 din 2 octombrie 2019, CJRAE ne comunică următoarele:

În postarea publicată de către Președintele Asociației Catharsis Brașov s-a creat o confuzie privind termenii utilizați, asistent itinerant/profesor, respectiv asistent personal/profesor itinerant.

În limbajul de specialitate nu există termenul de asistent itinerant.

- Asistentul personal însoțește și conduce elevul de acasă la școală și înapoi. De asemenea, pe parcursul orelor, stă lângă elev în bancă, ia toate notițele predate de la toate disciplinele, apoi predă acasă elevul și caietele, după care, cu ajutorul părinților elevul își însușește cunoștințele.

- Din 11 septembrie elevul a fost adus la școală de către membrii familiei, fapt ce pune în dificultate părinții, deoarece aceștia au serviciu, iar sora lui este elevă.

- Tânărul este un elev cu un IQ normal, este premiant, silitor, are încadrare în , ; are Certificat de Orientare Școlară și Profesională, **fără a avea nevoie de profesor itinerant, conform planului individual de servicii al elevului.**

IV. Punctul de vedere al Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Brașov

Prin adresa nr. 71768 din 1 octombrie 2019, înregistrată la Biroul Teritorial Brașov cu nr. 680 din 7 octombrie 2019, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Brașov ne comunică următoarele:

- Dispozițiilor legale în materie nu includ deplasarea zilnică a unui specialist angajat al direcției, pentru însoțirea unui beneficiar în unități ale altor instituții, pe timpul desfășurării programelor de educație formală, proprii învățământului de masă.

- Acest serviciu a fost totuși asigurat pentru tânărul beneficiar, până la vârsta de ani, în baza unui acord de parteneriat interinstituțional, semnat și adoptat la nivelul județului prin Hotărârea Consiliului Județean Brașov nr. 122/29.09.2016, unde se specifică următoarele: "Se aprobă acordul de parteneriat între Consiliul Județean Brașov, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Brașov, Asociația Catharsis, Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Brașov, Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Brașov și Inspectoratul Județean Brașov, având ca obiect asigurarea asistenței de specialitate în vederea realizării integrării în învățământul de masă a **minorilor** beneficiari ai Centrului de zi pentru copii cu dizabilități "Rază de Lumină".

- Ca alternativă, i s-a prezentat posibilitatea de a frecventa programele derulate în cadrul Centrului de zi pentru persoane adulte cu dizabilități "Casa Soarelui", din structura aceluiași complex dar care nu pot include acest serviciu de sprijin specializat, furnizat exclusiv minorilor beneficiari ai Centrului de zi "Rază de lumină" ce frecventează școala.

Față de cele expuse, constatăm următoarele:

Potrivit prevederilor art. 42 alin. (1) din Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, modificările și completările ulterioare, **adultul cu handicap vizual grav poate opta pentru asistent personal sau indemnizație de însoțitor.**

În cazul nostru, tânărul _____ a optat pentru indemnizație de însoțitor.

În înțelesul Legii nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap, republicată, cu modificările și completările ulterioare, expresia **asistent personal al persoanei cu handicap grav** are următoarea semnificație: persoana care supraveghează, acordă asistență și îngrijire copilului sau adultului cu handicap grav, pe baza planului de recuperare pentru copilul cu handicap, respectiv a planului individual de servicii al persoanei adulte cu handicap.

Legea recunoaște dreptul persoanei cu handicap grav la asistent personal, însă tot legea recunoaște persoanelor cu handicap accesul liber și egal la orice formă de educație, indiferent de vârstă, în conformitate cu tipul, gradul de handicap și nevoile educaționale ale acestora.

Profesorul itinerant și de sprijin este cadrul didactic cu studii superioare în domeniul psihopedagogic care desfășoară activități de învățare, stimulare, compensare și recuperare cu persoanele cu cerințe educaționale speciale integrate în unitățile de învățământ de masă în colaborare cu toți factorii implicați. În cazul elevului _____

~~Comisia de orientare școlară și profesională Brașov a decis că acesta nu are nevoie de profesor itinerant, conform planului individual de servicii, întrucât elevul este premiant, silitor și cu un IQ normal.~~

Cu toate că, față de prevederile legale indicate, toată culpa pare a fi a părinților, respectiv a tânărului de _____ ani, care nu a optat pentru angajarea unui asistent personal, apreciez că niciuna din autoritățile sesizate nu au avut în vedere, la momentul întreprinderii sprijinului acordat elevului _____, chiar la începutul anului școlar 2019-2020, prevederile legale ale art. 30 alin. (1) lit. a) și b) din Legea nr. 448/2006, conform cărora: în vederea asigurării corelării serviciilor din sistemul de protecție a copilului cu handicap cu serviciile din sistemul de protecție a persoanelor adulte cu handicap, autoritățile responsabile ale administrației publice au obligația să ia următoarele măsuri specifice:

a) să planifice și să asigure tranziția tânărului cu handicap din sistemul de protecție a copilului în sistemul de protecție a persoanei adulte cu handicap, în baza nevoilor individuale identificate ale acestuia;

b) să asigure continuitatea serviciilor acordate persoanelor cu handicap.

Consiliul Județean Brașov ne informează că o măsură de asigurare a tranziției tânărului cu handicap și de asigurare a continuității serviciilor acordate, cu respectarea legislației în vigoare, a fost aceea de a prezenta tânărului posibilitatea de a frecventa programele derulate în cadrul Centrului de zi pentru persoane adulte cu dizabilități "Casa Soarelui", din structura aceluiași complex dar care nu pot include acest serviciu de sprijin specializat. Or, din acest răspuns nu rezultă o continuitate a serviciilor acordate persoanei cu handicap în discuție. Dimpotrivă, acestui tânăr premiant, silitor, exemplu pentru toți tinerii de vârsta lui, i s-a retras sprijinul specializat acordat de către psihopedagogul Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Brașov, odată cu împlinirea vârstei de _____ ani.

Corespunde în totalitate realității faptul că **nu există dispoziții legale care să oblige autoritățile publice**, în speță Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Brașov, la deplasarea zilnică a unui specialist, pentru asigurarea asistării permanente a beneficiarilor, începând cu preluarea acestora din cadrul familiei, transportul la școală, asistarea în timpul cursurilor școlare și acompanierea înapoi la

domiciliile familiilor acestora, însă nici la data încheierii Acordului de parteneriat, aprobat prin Hotărârea Consiliului Județean Brașov nr. 122 din 29 septembrie 2016, nu exista o dispoziție legală care să oblige autoritățile la asigurarea unui astfel de serviciu specializat.

Adoptarea Hotărârii Consiliului Județean Brașov nr. 122 din 29 septembrie 2016, care a probat parteneriatul între Consiliul Județean Brașov, Direcția Generală de Asistență Socială și Protecția Copilului Brașov, Asociația "Catharsis" Brașov, Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă Brașov și Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Brașov, a urmărit interesul superior al copilului, autoritățile administrației publice locale fiind obligate în a sprijini părinții sau, după caz, alt reprezentant legal al copilului în realizarea obligațiilor ce le revin cu privire la copil, dezvoltând și asigurând în acest scop servicii diversificate, accesibile și de calitate, corespunzătoare nevoilor copilului.

De asemenea, este adevărat că [redacted] a împlinit vârsta de [redacted] ani, însă este în continuare elev în clasa a XI-a la Seminarul Teologic Dumitru Stăniloae Brașov, ca atare, acest protocol ar putea fi modificat, în interesul elevilor nevăzători, în sensul că autoritățile publice partenere să asigure asistarea permanentă a beneficiarilor minori și **tineri care au împlinit vârsta de [redacted] ani, care urmează cursurile învățământului liceal sau profesional, organizate în condițiile legii, până la terminarea acestora.**

O astfel de prevedere nu face altceva decât să răspundă cerințelor art. 30 alin. (1) lit. a) și b) din Legea nr. 448/2006, asigurând tranziția tânărului cu handicap din sistemul de protecție a copilului în sistemul de protecție a persoanei adulte cu handicap, în baza nevoilor individuale identificate ale acestuia, precum și continuitatea serviciilor acordate persoanelor cu handicap.

Organele de specialitate ale administrației publice locale sunt obligate să inițieze programe și să asigure resursele necesare dezvoltării serviciilor destinate satisfacerii nevoilor persoanelor cu handicap și ale familiilor acestora în condiții care să le garanteze demnitatea, să le favorizeze autonomia și să le faciliteze participarea activă la viața comunității.

Conform prevederilor art. 31 alin. (4) din Legea nr. 448/2006, în vederea asigurării serviciilor sociale necesare persoanelor cu handicap, autoritățile publice au obligația să ia următoarele măsuri speciale:

b) să inițieze, să susțină și să dezvolte servicii sociale centrate pe persoana cu handicap, în colaborare sau în parteneriat cu persoane juridice, publice ori private.

Psihopedagogul angajat al Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului Brașov a colaborat cu elevul [redacted] timp de peste patru ani, între cei doi existând o relație afectivă, iar Centrul de zi "Rază de lumină" pentru minorii cu dizabilități, cât și Centrul de zi pentru persoane adulte cu dizabilități "Casa Soarelui" fac parte din **structura aceluiași complex, Complexul de Servicii Cristian.**

Potrivit art. III din Acordul de parteneriat, aprobat prin Hotărârea Consiliului Județean Brașov nr. 122/29.09.2016, acesta poate fi modificat și/sau completat pe parcurs, la inițiativa oricărei părți prin act adițional.

În acest context, în temeiul dispozițiilor art. 59 din Constituția României și ale art. 15 alin. (1) lit. f), art. 24 și art. 26 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată;

Pentru realizarea scopului constituțional și legal al Avocatului Poporului și anume, apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice, Avocatul Poporului emite prezenta:

RECOMANDARE

1. Președintele Consiliului Județean Brașov să aprecieze asupra **oportunității modificării/completării Acordului de parteneriat, aprobat prin Hotărârea Consiliului Județean Brașov nr. 122/29.09.2016**, în sensul că autoritățile publice partenere să asigure asistența de specialitate în vederea realizării integrării în învățământul de masă și a tinerilor care au împlinit vârsta de 18 ani, care urmează cursurile învățământului liceal sau profesional, organizate în condițiile legii, până la terminarea acestora.

2. Președintele Consiliului Județean Brașov va informa Avocatul Poporului, prin Biroul Teritorial Brașov, cu privire la însușirea recomandării și măsurile dispuse, în termen de 30 de zile de la comunicarea acesteia.

Avocatul Poporului,

Renate Weber

Consiliul Județean Brașov
B-dul. Eroilor, nr. 5
Municipiul Brașov
Județul Brașov

București, 11 noiembrie 2019